

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه پژوهشی برای دریافت درجه دکترای حرفه ای در رشته پزشکی

عنوان:

**بررسی فراوانی، ویژگی های دموگرافیک، اتیولوژیک و یافته های بالینی و پاراکلینیک
بیماران مراجعه کننده با ترومبوز سینوس وریدی مغزی به مرکز آموزشی و درمانی علوی
شهر اردبیل در طول 5 سال از سال 1392 تا 1396**

استاد راهنما:

دکتر ابوالفضل عطالو

اساتید مشاور:

دکتر قاسم فتاح زاده

دکتر افشان شرقی

نگارش:

حامد عزتی وند

تابستان 97

شماره پایان نامه:

0697

تقدیم به

پدر، مادر و برادر عزیزم که در طول
زندگی و تحصیل همواره پشتیبانم بودند.

با تشکر از زحمات

استاد ارجمند جناب آقای دکتر ابوالفضل
عطالو

استاد گرانقدر سرکار خانم دکتر افشان
شرقی

استاد محترم جناب آقای دکتر قاسم فتاح
زاده

فهرست مطالب

فصل اول : طرح تحقیق.....	1
1-1 مقدمه و بیان مسئله.....	Error! Bookmark not defined.
1-2 تعریف واژه‌ها.....	Error! Bookmark not defined.
1-3 اهداف پژوهش.....	Error! Bookmark not defined.
1-3-1 هدف کلی.....	Error! Bookmark not defined.
1-3-2 اهداف اختصاصی.....	Error! Bookmark not defined.
1-3-3 اهداف کاربردی.....	Error! Bookmark not defined.
1-3-4 فرضیات یا سؤالات تحقیق.....	Error! Bookmark not defined.
فصل دوم : بررسی متون.....	Error! Bookmark not defined.
2-1 مبانی نظری.....	Error! Bookmark not defined.
2-1-1 مقدمه.....	Error! Bookmark not defined.
2-1-2 سکنه مغزی.....	Error! Bookmark not defined.
2-1-3 شروع حاد.....	Error! Bookmark not defined.
2-1-4 مدت علایم.....	Error! Bookmark not defined.
2-1-5 درگیری فوکل.....	Error! Bookmark not defined.
2-1-6 منشأ عروقی.....	Error! Bookmark not defined.
2-1-7 ترومبوز وریدهای مغزی.....	Error! Bookmark not defined.
2-1-8 علایم بالینی ترومبوز وریدهای مغزی.....	Error! Bookmark not defined.
2-1-9 پاتوژنز ترومبوز وریدهای مغزی.....	Error! Bookmark not defined.
2-1-10 اتیولوژی ترومبوز وریدهای مغزی.....	Error! Bookmark not defined.
2-1-11 روش تشخیص ترومبوز وریدهای مغزی.....	Error! Bookmark not defined.

Error! Bookmark not defined.	2-1-12 درمان ترومبوز وریدهای مغزی
Error! Bookmark not defined.	2-2 مطالعات مشابه
Error! Bookmark not defined.	2-2-1 مطالعات جهان
Error! Bookmark not defined.	2-2-2 مطالعات ایران
Error! Bookmark not defined.	فصل سوم : شیوه اجرای تحقیق
Error! Bookmark not defined.	3-1 نوع مطالعه
Error! Bookmark not defined.	3-2 جامعه آماری و روش نمونه‌گیری
Error! Bookmark not defined.	3-3 روش تجزیه و تحلیل آماری
Error! Bookmark not defined.	3-4 معیارهای ورود
Error! Bookmark not defined.	3-5 معیارهای خروج
Error! Bookmark not defined.	3-6 ملاحظات اخلاقی
Error! Bookmark not defined.	3-7 جدول متغیرهای مطالعه
Error! Bookmark not defined.	فصل چهارم : نتایج
Error! Bookmark not defined.	4-1 یافته‌ها
Error! Bookmark not defined.	فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری
Error! Bookmark not defined.	5-1 بحث
Error! Bookmark not defined.	5-2 نتیجه‌گیری
Error! Bookmark not defined.	5-3 پیشنهادات
Error! Bookmark not defined.	5-4 محدودیت‌های مطالعه
Error! Bookmark not defined.	منابع
Error! Bookmark not defined.	پیوست‌ها

- جدول 4-1 فراوانی و درصد گروه‌های سنی مختلف 92
- جدول 4-2 درصد و فراوانی وریدهای درگیر در بیماران 32
- جدول 4-3 فراوانی و درصد علل اتیولوژیک بیماران 33
- جدول 4-4 فراوانی و درصد انواع ضایعات داخل جمجمه‌ای همراه در بیماران 34

فهرست نمودار ها

- نمودار 1-4 درصد جنسی در بیماران مطالعه‌ی حاضر.....30
- نمودار 2-4 فراوانی علائم بالینی مشاهده شده در بیماران تحت بررسی30
- نمودار 3-4 فراوانی وریدهای درگیر در بیماران مطالعه‌ی حاضر.....31

فهرست اختصارات

CBC= Complete Blood Count

CNS= Central Nervous System

CSF= Cerebrospinal Fluid

CT= Computed Tomography

CVT= Cerebral Venous Thrombosis

CVST= Cerebral Venous Sinus Thrombosis

DNA= Deoxyribonucleic Acid

INR= International Normalized Ratio

MRI= Magnetic Resonance Imaging

MRV= Magnetic Resonance Venography

OCP= Oral Contraceptive Pill

PT= Prothrombin Time

PTT= Partial Thromboplastin Time

RBC= Red Blood Cell

RIND= Reversible Ischemic Neurological Deficit

TIA= Transient Ischemic Attack

WBC= White Blood Cell

بررسی فراوانی، ویژگی های دموگرافیک، اتیولوژیک و یافته های بالینی و پاراکلینیکی بیماران مراجعه کننده با ترومبوز سینوس وریدی مغزی به مرکز آموزشی و درمانی علوی شهر اردبیل در طول 5 سال از سال 1392 تا 1396

چکیده

سابقه و هدف: ترومبوز سینوس های وریدی مغز یکی از انواع نادر سکتة های مغزی است که در نتیجه ایجاد لخته خون در سینوس های وریدی که مسئول تخلیه خون از مغز می باشند، ایجاد می گردد. تشخیص آن به علت طیف علایم بالینی وسیع ممکن است با تأخیر داده شود، اهمیت تشخیص به موقع این بیماری در این است که با درمان زودهنگام می توان از مرگ و ایجاد عوارض جدی و مادام العمر در بسیاری از بیماران جلوگیری کرد. همچنین شناخت علل زمینه ای و سایر عوامل تاثیرگذار در بروز این بیماری، پیشگیری از این بیماری را میسر می سازد.

مواد و روش ها: مطالعه انجام شده از نوع توصیفی مقطعی بود. جامعه آماری شامل کلیه بیماران بستری با تشخیص اولیه ترومبوز سینوس وریدی مغزی، در مرکز آموزشی و درمانی علوی شهر اردبیل در طول 5 سال از سال 1392 تا 1396 که طی بستری، تشخیص اولیه تایید شده و با تشخیص نهایی ترومبوز سینوس وریدی مغزی مرخص شده اند، بود. پرونده ی بیماران مورد بررسی قرار گرفته و اطلاعات مربوط به آزمایشات و یافته های بالینی و پاراکلینیکی در چک لیست های مربوطه نوشته شد.

یافته ها: در این مطالعه 28 بیمار مورد بررسی قرار گرفت. میانگین سنی بیماران مطالعه ی حاضر 36.6 ± 8.7 سال بوده و اکثر بیماران در گروه سنی کمتر از 30 سال قرار داشتند 15 بیمار زن (53.6٪) و مابقی مرد بودند. بررسی علائم بالینی بیماران در مطالعه ی حاضر نشان داد که شیوع علائم بالینی به ترتیب مربوط به سردرد، سرگیجه، استفراغ، اختلال بینایی، تشنج، اختلالات حرکتی، پاپیل ادم، اختلالات حسی، افت هوشیاری و اختلال تکلم بود. مطالعه ی حاضر نشان داد سینوس ساژیتال فوقانی، شایع ترین ورید درگیر در بیماران می باشد. همچنین مطالعه ی حاضر نشان داد که 53.4 درصد زنان مبتلا، مصرف داروهای ضد بارداری خوراکی داشته اند و 46.2 درصد بیماران مرد، مصرف روزانه دخانیات یا سوء مصرف مواد مخدر داشته اند. 10 نفر یافته های مبنی بر ایسکمی بافتی (35.7 درصد) و 4 نفر خون ریزی داخل جمجمه ای (14.3 درصد) داشتند.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد شیوع بالای ترومبوز سینوس وریدی مغز در زنان نسبت به مردان می تواند نشانه ارتباط این بیماری با فاکتورهایی مانند قرص ضد بارداری خوراکی، حاملگی و دوره نفاس باشد. همچنین با توجه به این که سرگیجه به همراه استفراغ دومین و سومین شکایت شایع بیماران بوده است وجود این دو شکایت مهم در بیماران به همراه سردرد که اصلی ترین تظاهر در بیماران است می تواند وجه افتراق سردرد ناشی از این بیماری با سایر سردردهای معمول باشد و جهت تشخیص به کمک بیاید.

کلمات کلیدی: ترومبوز سینوس ورید مغزی، اتیولوژی، علائم، سینوس ساژیتال فوقانی